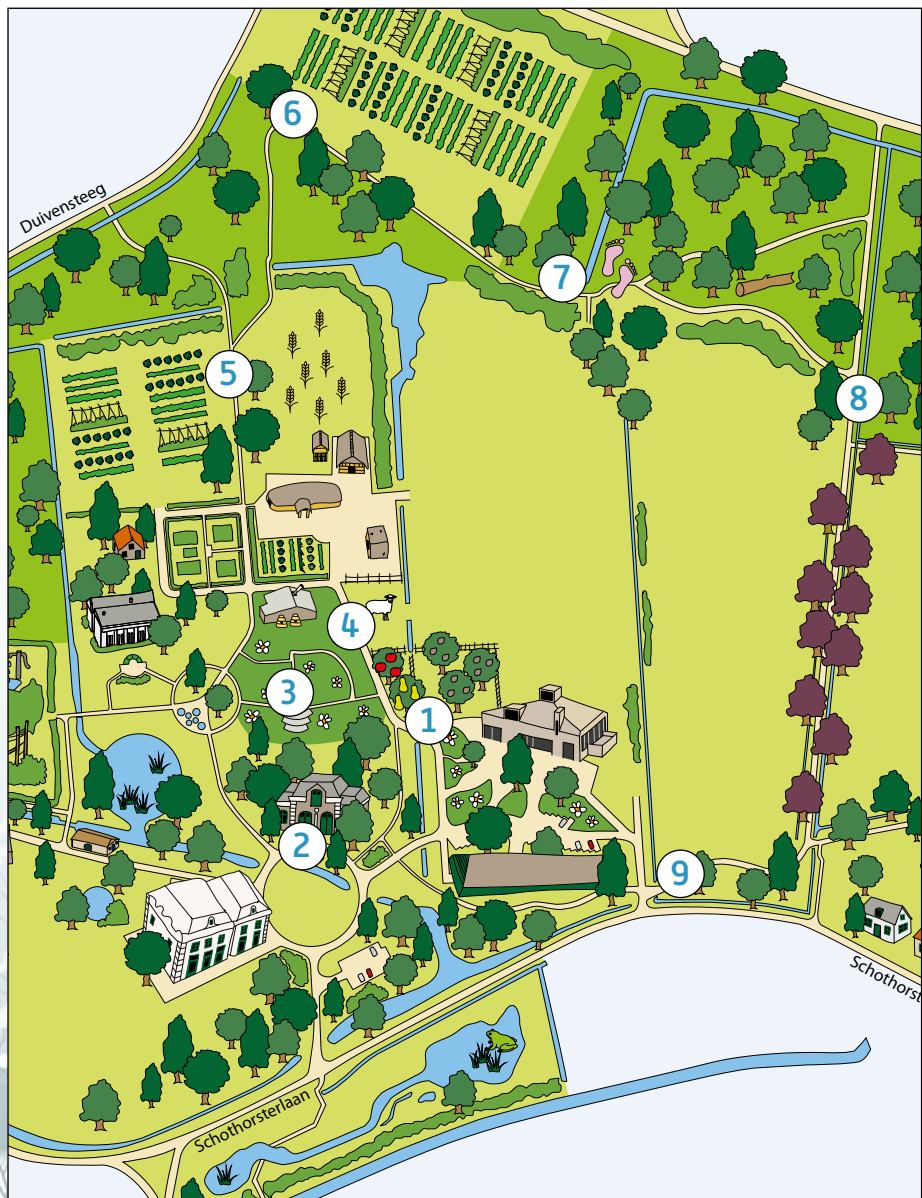

HET IS WINTER

op Landgoed Schothorst

In de winter is er genoeg te zien en te beleven in de natuur.
Tijdens deze wandeling kun je dat ervaren.

1 Winterbloeiërs

Zelfs in de winter kun je soms bloemen zien in de natuur. Dat kan als de temperaturen in de weken daarvoor niet te laag zijn geweest.
Kijk maar eens of je tijdens deze wandeling ook bloemen ziet.

In december en januari kun je soms madeliefjes, vogelmuur, duizendblad of andere bloemen zien.

Madeliefje

Vogelmuur

Duizendblad

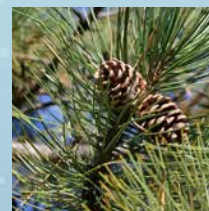

2 Groene planten in de winter

Veel bomen en struiken verliezen in de herfst hun blad. Ze doen dat als voorbereiding op de winter. Want het blad van deze bomen en struiken verdampt veel water. Dat vullen ze weer aan met water uit de bodem. In de winter kan de grond bevriezen: water opnemen kan dan niet en de boom of plant met bladeren zou dan uit kunnen drogen. Om dat te voorkomen, laten ze hun bladeren vallen.

Voor bijvoorbeeld klimop, hulst en veel naaldbomen ligt dit anders. Hun bladeren of naalden zijn dik en leerachtig. Via het dikke blad verdampt maar weinig water. Zij blijven ook in de winter groen.

Hoeveel soorten bomen met groene naalden of dik blad zie je hier in de buurt staan?

Den

Spar

Hulst

3 Kale bomen

Nu de meeste bomen geen bladeren meer hebben, kun je de takken goed zien. In de winter vallen de silhouetten (de vormen) van bomen extra goed op.

Acacia

Berk

De takken bovenaan de stam noemen we de kruin. Welke foto hoort bij welke boom die je vanaf hier kunt zien?

Hoe kan je een acacia en een berk herkennen?

Een berk herken je aan de witte stam. Een acacia herken je juist aan de grillige stam. Voel maar eens!

Vroeger maakten mensen bezems van dunne berkentakken.

4 Mollen

Molshopen vallen op. Vooral na een koude periode zie je veel molshopen. De mollen zijn voor de vorst dieper de grond in gekropen. Ze graven achter hun voedsel, de wormen, aan. Maar als het weer wat warmer wordt, kruipen de wormen dichterbij de oppervlakte en maken de mollen nieuwe gangen hoger in de grond. De grond van de nieuwe gangen gooien ze naar buiten: de molshopen.

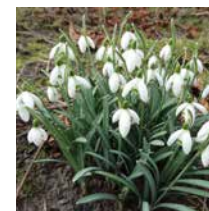
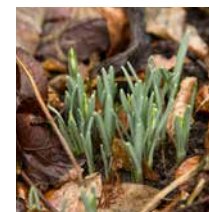

5 Bollen en knollen

Zie je hier tussen het gras al groene sprietjes omhoogkomen? Dat is blad van sneeuwklokjes. Voordat andere planten bloeien, komen de sneeuwklokjes in bloei. Ze kunnen gaan groeien en bloeien doordat ze hun voedsel uit een bol halen en niet uit de grond hoeven te halen. Daarvoor is het nog te koud.

Ken jij andere voorjaarsbollen?

Andere voorjaarsbollen: narcissen, krokussen, blauwe druifjes, hyacinthen. Deze komen een tijd later in bloei.

Sneeuwklokjes

6 Schors

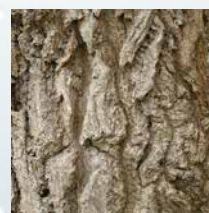
Om de boom te beschermen zit er schors aan de buitenkant van de stam en de takken. Soms zie je aan de schors al van welke soort boom het is. Weet jij dat ook?

Beuk

Berk

Eik

Welke woorden horen in de onderstaande zinnen? Kies uit de woorden: ruw, wit, gladde

De beuk heeft een vrij ... schors.

De berk heeft een schors waarbij de kleur ... opvalt.

Van de eik is de buitenkant ...

Zie je bomen met zo'n schors van hier vandaan?

7 Isolatie

Sommige vogels die stil zitten, lijken behoorlijk dik, dikker dan op een plaatje in een vogelboek. Dat komt doordat ze zich een beetje boller hebben gemaakt. *Weet je waarom?*

Tussen de veren zit een laagje lucht. Dat laagje lucht wordt warm door de lichaamswarmte en werkt als een jas. Wij mensen dragen in de winter ook meerdere laagjes of een dikke winterjas tegen de kou.

Je kunt om warm te worden nu even een leuk tikspelletje doen: **Boompje verwisselen!**
Spelregels: Spreek af welke bomen meedoen. Eén boom minder dan spelers. Er is één persoon die ergens tussen de bomen staat. De mensen bij een boom, proberen te wisselen van boom. Degene zonder boom probeert tijdens een wissel eerder bij een boom zonder persoon te zijn.

8 Holen in bomen

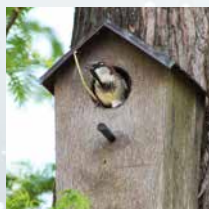
Zoek in de bomen hier in de buurt naar gaten in de stam. Een specht hakt met zijn sterke snavel gaten in de bomen. Zo'n gat gebruiken spechten als nestplaats en slaapplaats.

Soms maken andere dieren gebruik van zo'n holte. Kijk goed rond of je gaten in bomen ziet. Misschien zie je er wel een dier bij!

In de winter kruipen er soms veel vogeltjes van één soort dicht tegen elkaar aan in zo'n holte om warm de nacht door te komen. Bij gebrek aan een natuurlijke holte, kiezen ze daarvoor soms een nestkastje uit.

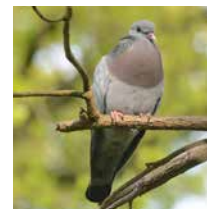
Grote bonte specht

Grote gaten zijn in trek bij de bosuil, holenduif of kauwtjes. Kleine gaten worden bijvoorbeeld door een koolmees of een pimpelmees gebruikt.

Bosuil

Holenduif

Kauw

Koolmees

Andere bewoners kunnen in de zomer vleermuizen zijn. Dat is soms te zien aan een streep onder het gat. Dat is van uitwerpselen (poep en pies).

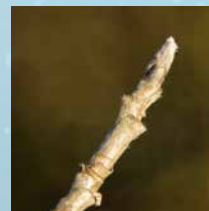

9 Knoppen

Kijk hier naar de knoppen die aan de takken van de stuiken of aan de laaghangende takken van bomen zitten.

*Kijk eens of jij verschillende soorten knoppen ziet.
Zie je ook verschil in kleur, vorm en grootte van de knoppen?
Zie je puntige of ronde knoppen?
Zitten de knoppen tegenover elkaar aan de tak of zitten ze anders?
Zie je knoppen waarbij er enkele bij elkaar in een groepje zitten?
Zie je vliesjes/velletjes om de buitenkant van een knop? Waarom zou dat zijn?*

De vliesjes/velletjes noemt men knopschubben. Ze beschermen wat er onder zit: een nieuw stukje tak, blaadjes, bloemen.

Lijsterbes

Vlier

Beuk

IDEEËN VOOR THUIS

Om de dieren in de winter te helpen, moet een tuin niet te netjes zijn. Vogels draaien graag, op zoek naar voedsel, wat blaadjes om. Daar zoeken ze naar insecten, een worm of een slak.

Ook een egel kan in een rommeltuin onder wat hardhout of dakpannen een verstopplekje vinden om de winter door te komen. Vogels kun je helpen door ze bij te voeren: speciaal pindaas, zaad, stukjes brood of een vetbol.

Wil je in de winter ook bloemen in je tuin? Plant (bij voorkeur een biologische) winterjasmijn, mahoniestruik of toverhazelaar. Of poot winterviolen, een kerstroos of sneeuwkllokjes.

Toverhazelaar

Kerstroos

Mahoniestruik

Het Groene Huis
Schothorsterlaan 21
3822 NA Amersfoort
www.hetgroenehuismamersfoort.nl

Ontwerp: Sonja Kamer (DsignKamer)